



DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Høringsnotat

Forsøk med ytelsen aktivitetspenger for unge (forsøket Et enklere Nav)

4. mai 2026

Høringsfrist: 19. juni 2026

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Bakgrunn.....	4
3	Departementets vurderinger og forslag	5
3.1	Formålet med forsøket	5
3.2	Vilkår for deltakelse i forsøket.....	6
3.2.1	Deltakere i forsøket må være bosatt i Trondheim kommune	6
3.2.2	Medlemskap i folketrygden.....	6
3.2.3	Alder.....	6
3.2.4	Behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen	7
3.2.5	Avgrensning mot personer som gjennomfører høyere utdanning	8
3.2.6	Aktivitetsplikt og konsekvenser av fravær eller manglende medvirkning.....	8
3.2.7	Forholdet til andre livsoppholdsytelser	9
3.2.8	Særlig om forholdet til kvalifiseringsprogrammet	10
3.3	Arbeids- og velferdsforvaltningens oppfølging av mottakere av aktivitetspenger	11
3.4	Utforming av ytelsen aktivitetspenger for unge	11
3.4.1	Grunnlaget for beregning av ytelsen og ytelsens størrelse	11
3.4.2	Utbetaling av aktivitetspenger	12
3.4.3	Avkorting av aktivitetspenger	13
3.4.4	Stønadsperiodens maksimale varighet.....	14
3.5	Tilleggsstønader.....	15
3.6	Opptjening av rett til foreldrepenger.....	15
3.7	Skatt.....	16
3.8	Innfasing av deltakere i forsøket.....	16
4	EØS-rettslige vurderinger knyttet til forslaget	16

5	Forholdet mellom aktivitetspenger for unge og ungdomsprogrammet.....	18
6	Forsøkets varighet og evaluering.....	18
7	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	19
	Forskrift om forsøk med aktivitetspenger for unge (forsøket Et enklere Nav).....	20

1 Innledning

Arbeids- og inkluderingsdepartementet sender på høring forslag om forsøk med aktivitetspenger for unge. Forsøket skal prøve ut om samvirkningen mellom en ytelse med enklere inngangsvilkår og individuelt tilpasset oppfølging med fokus på styrker og muligheter kan bidra til at flere unge kommer i arbeid. Aktivitetspenger for unge er ment å kunne erstatte andre ordninger som arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsprogrammet, tiltakspenger, dagpenger og delvis økonomisk sosialhjelp for unge i aldersgruppen 18–29 år som trenger bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen for å komme i arbeid, også for dem med mer omfattende bistandsbehov.

Forsøket baserer seg på en søknad om forsøket «Et enklere Nav» fra Nav Falkenberg, Nav Lerkendal, Trondheim kommune, Statsforvalteren i Trøndelag, Nav Trøndelag og Arbeids- og velferdsdirektoratet, og er et av Arbeids- og velferdsdirektoratets utvalgte forsøk under tillitsreformen.

2 Bakgrunn

I dag havner for mange utenfor arbeidslivet i ung alder. I 2024 sto om lag 100 000 personer i alderen 15–29 år utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak, hvilket utgjorde ti prosent av aldersgruppen.¹ Mange unge som har behov for arbeidsrettet oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen, har ikke fullført videregående opplæring og har lite arbeidserfaring. En stor andel har også nedsatt arbeidsevne, helseproblemer og/eller andre tilleggsutfordringer. Det er viktig å fange opp unge som står i fare for å falle ut av arbeidslivet tidligst mulig, slik at de får nødvendig tilpasset bistand med sikte på å delta i arbeidslivet. Unge personer som ikke kommer inn i og får fotfeste i arbeidsmarkedet, risikerer å bli stående varig utenfor.

Dagens system med helseutfordringer som inngangsvilkår til ytelsen arbeidsavklaringspenger, kan bidra til en medikalisering av unge der oppmerksomheten rettes mer mot diagnose enn mot mulighetene for arbeid. I starten av et oppfølgingsløp går mye tid med til å vurdere og veilede om de ulike ytelsene som den unge kan ha krav på. I tillegg er saksbehandlingstiden ofte lang på flere av ytelsene som kan være aktuelle. Eksempelvis er forventet saksbehandlingstid for en søknad om arbeidsavklaringspenger tolv uker.² Dette kan hindre veileder i å bygge relasjon til den unge tidlig og komme raskt i gang med arbeidsrettet oppfølging.

Dagens system hvor personer mottar flere ytelser etter hverandre, eller mottar flere ytelser samtidig, gjør at mange kan oppleve usikkerhet rundt egen økonomi. Ytelsene har utbetaling til ulik tid, er av ulik størrelse og varighet, og har ulike krav til meldeplikt og

¹ [Tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger – SSB](#)

² [Saksbehandlingstider - nav.no](#) – per 21. januar 2026

dokumentasjon. Denne kompleksiteten, samt mulige brudd i ytelsesutbetaling i overgangen mellom ordninger eller andre u hensiktsmessige opphold i ytelse, gir en uoversiktlig og ustabil økonomi. En utrygg økonomisk situasjon tar fokus bort fra aktivitet, og gir usikkerhet i arbeidet mot langsiktige mål som det å fullføre utdanning eller å komme i arbeid.

Forsøket med ytelsen aktivitetspenger for unge skal prøve ut en ytelse til unge under 30 år med individuelt tilpasset oppfølging og aktivitet. Ytelsen kan ha kort eller lang varighet, avhengig av den unges behov og forutsetninger for å komme over i ordinært arbeid eller ordinær utdanning. Ordinært arbeid og ordinær utdanning innebærer utførelse av arbeid eller gjennomføring av utdanning uten at dette er gjennomføring av et arbeidsrettet tiltak i regi av Nav-kontoret. Deltakelse i arbeid eller utdanning med hjelpemidler fra Arbeids- og velferdsetaten, vurderes naturlig som ordinært arbeid eller utdanning. Arbeid skal videre forstås som ethvert arbeid medlemmet har forutsetninger til å skaffe, inkludert midlertidig arbeid og deltidsarbeid.

Enkle inngangsvilkår skal gi rask saksbehandling slik at oppfølgingen kan starte nærmest umiddelbart. Ytelsen setter ikke krav til nedsatt helse, slik at veileder fra første møte kan fokusere på styrker og muligheter i møtet med arbeidsmarkedet.

Forsøket er del av ungdomsløftet, som samler alle de arbeidsrettede innsatsene som regjeringen har satt i gang, eller planlegger å gjennomføre. Forsøket er videre i tråd med regjeringens innsats under samfunnsoppdraget om inkludering av barn og unge mellom 0 og 29 år, hvor det overordnede målet er at utenforskap blant barn og unge reduseres betydelig innen 2035.

Det gir en stor gevinst dersom forsøket bidrar til at flere unge kommer i arbeid. Se beregning av reduserte utgifter til framtidig utbetaling av ytelser dersom flere unge kommer i arbeid under punkt 7.

3 Departementets vurderinger og forslag

3.1 Formålet med forsøket

Formålet med forsøket med aktivitetspenger for unge er å undersøke om innføringen av en ytelse med enkle, ikke-medisinske inngangsvilkår kan bidra til at flere unge kommer i arbeid. En ytelse med enkle inngangsvilkår uten krav til nedsatt helse vil skape mindre byråkrati og vil trolig frigi tid til tidligere og tettere arbeidsrettet oppfølging.

Det antas at samvirkningen mellom ytelsen aktivitetspenger og individuelt tilpasset oppfølging med fokus på styrker og muligheter, kan bidra til at flere unge kommer i arbeid. Videre antas det at fraværet av medisinske vilkår kan hindre unødvendig medikalisering, slik at både unge selv og veileder på Nav-kontoret kan vektlegge de unges styrker og muligheter på arbeidsmarkedet. Begge deler kan bidra til at flere unge kommer i arbeid. Samtidig er det en risiko for at innføringen av en ytelse med enkle inngangsvilkår kan føre til at unge som ellers ikke ville ha mottatt en ytelse fra arbeids- og velferds-

forvaltningen søker og får innvilget aktivitetspenger. Forsøket er ment å gi læring om disse effektene før aktivitetspenger til unge eventuelt innføres i større skala.

Etter en forsøksperiode, er ytelsen ment å kunne erstatte andre ordninger for unge som arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsprogram, tiltakspenger og dagpenger.

3.2 Vilkår for deltakelse i forsøket

3.2.1 Deltakere i forsøket må være bosatt i Trondheim kommune

Forsøket foreslås gjennomført ved de to Nav-kontorene i Trondheim kommune.

Det foreslås at det skal være et vilkår for å motta ytelsen at medlemmet er bosatt i Trondheim kommune. I vurderingen av om medlemmet er bosatt i Trondheim kommune legges det vekt på forhold knyttet til hvor medlemmet primært oppholder seg. Aktuelle momenter i vurderingen av hvor medlemmet er bosatt vil blant annet kunne være opplysninger fra medlemmet om bosted, opplysninger i folkeregisteret, samt adressen til arbeids-, studie- eller behandlingssted.

3.2.2 Medlemskap i folketrygden

Forsøket med aktivitetspenger foreslås hjemlet i [folketrygdløven \(lov 28. februar 1997 nr. 19\) § 25-13 tredje ledd](#). Det stilles følgende krav om medlemskap i folketrygden for å kunne motta aktivitetspenger.

Departementet foreslår også at det skal stilles vilkår om forutgående medlemskap i folketrygden for rett til å motta aktivitetspenger. Forslag til bestemmelse om krav til forutgående medlemskap i folketrygden er utformet med tanke på at denne skal være tilnærmet lik tilsvarende bestemmelser i regelverkene for arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

Forslaget til bestemmelse skiller seg fra [folketrygdløven § 11-2](#) ved at medlemskapsperiode etter § 11-2 beregnes med utgangspunkt i tidspunktet det settes fram krav om ytelsen, mens forslag til bestemmelse for aktivitetspenger tar utgangspunkt i virknings-tidspunktet for ytelsen. Ved vurdering av krav om aktivitetspenger fra en person som ikke oppfyller kravene til tilstrekkelig langt forutgående medlemskap på kravtidspunktet, men som er nært å oppfylle vilkårene, kan ytelsen slik innvilges fra tidspunktet vilkårene for ytelsen er oppfylt.

3.2.3 Alder

Departementet foreslår at aktivitetspenger for unge kan tildeles personer som har fylt 18 år og som ennå ikke har fylt 30 år. Dette innebærer at en person tidligst kan motta ytelsen fra den dagen personen fyller 18 år og senest motta ytelsen til og med dagen før personen fyller 30 år. Aldersvilkåret er både et inngangsvilkår og et løpende vilkår for å motta ytelsen. Medlemmer som starter oppfølgingsløp nært opp til tidspunktet de fyller 30 år,

bør vurderes veiledet mot andre ordninger dersom bistandsbehovet framstår som å være mer langvarig.

3.2.4 Behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen

Forsøket med aktivitetspenger for unge retter seg mot unge som har fått fastslått et behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen for å skaffe eller beholde arbeid.

Forslaget om at den unges bistandsbehov skal være det avgjørende for retten til å motta aktivitetspenger har til hensikt å unngå at både den unge og veileders oppmerksomhet rettes mer mot diagnose enn mot mulighetene for arbeid. Som nevnt over under omtalen av bakgrunnen for forslaget, har en stor andel av målgruppen for aktivitetspenger for unge nedsatt arbeidsevne, helseproblemer og andre tilleggsutfordringer. Slike utfordringer er ikke til hinder for at en ung person skal kunne få innvilget aktivitetspenger, samtidig som det ikke skal fokuseres unødige på utfordringer den unge måtte ha ved vurderingen av rett til ytelsen.

Ved å fokusere på styrker og muligheter den unge har, øker sannsynligheten for at mottakerne av ytelsen på sikt kommer ut i arbeid. Fraværet av medisinske vilkår kan også gi mottakerne økt motivasjon til å utnytte sitt eget potensial og bidra til økt myndiggjøring blant de unge. En ordning med ikke-medisinske inngangsvilkår kan også bidra til å redusere den samlede belastningen på helsetjenesten.

For å komme raskt i gang med oppfølgingen mot arbeid, er det videre et mål å holde inngangsvilkårene så enkle som mulig, og at det unngås at tid i oppstarten av oppfølgingsløpet går med til innhenting av dokumentasjon og andre oppgaver som forsinker oppfølgingen mot arbeid. Forslaget har også til hensikt å redusere behovet for interne avklaringer i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Det følger av [arbeids- og velferdsforvaltningsloven \(Nav-loven\) \(lov 16. juni 2006 nr. 20\) § 14 a første ledd](#) at «[a]lle som henvender seg til kontoret, og som ønsker eller trenger bistand for å komme i arbeid, har rett til å få vurdert sitt bistandsbehov». Vurderingen av bistandsbehovet etter Nav-loven § 14 a er et enkeltvedtak. Unge som er i målgruppen for aktivitetspenger vil altså enten allerede ha fått vurdert bistandsbehovet sitt før det settes fram krav om ytelsen, eller få dette vurdert i forbindelse med at det settes fram krav. Departementet foreslår at rett til aktivitetspenger er betinget av at medlemmet har fått fastslått at hen har behov for bistand fra Arbeids- og velferdsetaten for å komme i ordinært arbeid.

Det er viktig at det foretas en oppdatert vurdering av bistandsbehovet før ytelsen gis, og at vurderingen må gjenspeile medlemmets gjeldende situasjon og bistandsbehov.

Unge arbeidssøkere som forventes å skaffe arbeid på egen hånd uten annen bistand fra Nav-kontoret enn de generelle tjenestene som er tilgjengelige for alle arbeidssøkere, vil ikke ha rett til ytelsen. Unge som ennå ikke er klare for ordinært arbeid, men som forventes å kunne oppnå nødvendige kunnskaper og ferdigheter gjennom det ordinære utdanningssystemet på egenhånd, kvalifiserer heller ikke for ytelsen, se nedenfor under punkt 3.2.5. Unge som har fått fastslått et varig behov for bistand som tilsier at de ikke vil

kunne bli i stand til å kunne skaffe seg eller beholde ordinært arbeid, faller også utenfor målgruppen for ytelsen.

De fleste som er i målgruppen for aktivitetspenger vil ha behov for å gjennomføre arbeidsrettede aktiviteter av et visst omfang. Unge som har behov for behandling eller annen oppfølging av helsevesenet før de kan studere eller arbeide uten bistand fra Nav-kontoret, vil også være i målgruppen for forsøket.

Dersom det er uklart hvor langvarig bistandsbehovet til den unge er, samtidig som vilkåret om bistandsbehov anses som oppfylt på kravtidspunktet, kan det fattes et forholdsvis kortvarig vedtak om aktivitetspenger. I slike tilfeller bør det settes stort fokus på aktivitet de første månedene av stønadsperioden.

Behovet for bistand for å komme i arbeid vil både være et sentralt inngangsvilkår for å få innvilget ytelsen, samt et løpende vilkår for å beholde en innvilget rett. Retten til ytelsen opphører med en gang mottakeren ikke lenger har behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Se nedenfor under punkt 3.4.5 angående varighet av stønadsperioden og avslutning av en periode med aktivitetspenger.

3.2.5 Avgrensning mot personer som gjennomfører høyere utdanning

Departementet foreslår at aktivitetspenger bare skal kunne innvilges unge som har behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen for å komme i ordinært arbeid eller ordinær utdanning. Unge som ennå ikke er klare for ordinært arbeid, men som ikke har et bistandsbehov og som forventes å kunne oppnå nødvendige kunnskaper og ferdigheter gjennom det ordinære utdanningssystemet, skal ikke omfattes av forsøket. Disse må forventes å finansiere utdanningen sin gjennom studielån eller egne midler.

For å sikre at mottak av aktivitetspenger ikke skal være en alternativ måte å finansiere ordinære studier på, foreslår departementet at det bare skal kunne ytes aktivitetspenger under gjennomføring av høyere utdanning dersom opplæringen gjennomføres som et arbeidsmarkedstiltak innvilget etter [tiltaksforskriften \(forskrift 11. desember 2015 nr. 1598\) kapittel 7](#).

Departementet vurderer at en tilsvarende avgrensning mot annen utdanning og opplæring enn høyere utdanning vil være uhensiktsmessig. En stor andel av målgruppen for aktivitetspenger har ikke fullført videregående opplæring. Dersom en mottaker av aktivitetspenger som har medisinsk behandling eller arbeidsmarkedstiltak som sin hovedaktivitet, samtidig ønsker å ta et fag fra videregående, vurderer departementet det slik at den unge bør kunne gjøre dette uten at utdanningen er innvilget som et opplæringstiltak.

3.2.6 Aktivitetsplikt og konsekvenser av fravær eller manglende medvirkning

For at en mottaker av aktivitetspenger skal kunne komme i ordinært arbeid eller ordinær utdanning, er det både avgjørende og et vilkår for rett til ytelsen at medlemmet selv bidrar aktivt i denne prosessen. Det følger også av [Nav-loven § 14 a tredje ledd](#) at personer «som har fått fastslått at de har et bistandsbehov, har rett til å delta i utarbeidelsen av en konkret

plan for hvordan de skal komme i arbeid (aktivitetsplan)». Aktivitetene som en mottaker av aktivitetspenger skal gjennomføre underveis i stønadperioden, skal avtales mellom mottaker og veileder ved Nav-kontoret, og inngå i den enkeltes aktivitetsplan. Endringer i aktivitetsplanen skal vurderes fortløpende basert på deltakerens framgang og utvikling i prosessen med å komme i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

Det foreslås at kravene til aktivitet skal tilpasses det enkelte medlems funksjonsnivå, samt at kravene skal være nødvendige og hensiktsmessige for at medlemmet skal komme i arbeid eller utdanning. Aktiviteter som kan inngå i en aktivitetsplan kan blant annet være arbeidsmarkedstiltak, medisinsk behandling og andre arbeidsrettede tiltak.

Vilkåret om medlemmets medvirknings- og aktivitetsplikt innebærer også at veileder skal vurdere om det oppnås tilstrekkelig framdrift i prosessen med å komme i ordinært arbeid eller ordinær utdanning. Hvorvidt medlemmet oppfyller medvirknings- og aktivitetsplikten, baseres på en helhetsvurdering. Dersom det ikke oppnås tilstrekkelig framdrift fordi medlemmet ikke er tilgjengelig for oppfølging eller aktivitet, skal Nav-kontoret vurdere om retten til aktivitetspenger skal opphøre.

Dersom et medlem avslår tilbud om arbeid uten rimelig grunn eller på annen måte uten rimelig grunn ikke skaffer seg arbeid i stønadperioden, skal retten til aktivitetspenger opphøre.

Det foreslås at fravær fra planlagte aktiviteter skal kunne føre til at retten til aktivitetspenger opphører. Ved gjentatt fravær skal Nav-kontoret vurdere om retten til aktivitetspenger skal opphøre. For at fravær skal kunne vurderes som gjentakende må fraværet utgjøre noe mer enn enkelthendelser. Veileder vil måtte vurdere når fravær begynner å bli mer omfattende og til hinder for den arbeidsrettede oppfølgingen av medlemmet.

Samtidig skal aktivitetspenger også kunne gis ved fravær fra aktivitet. Departementet foreslår at Nav-kontoret skal kunne kreve at grunnene for fravær dokumenteres, eller at det fremlegges legeerklæring eller erklæring fra en annen sakkyndig som Nav-kontoret godkjenner. På grunnlag av denne dokumentasjonen må Nav-kontoret foreta en konkret vurdering av om fraværet er forenlig med å motta aktivitetspenger.

3.2.7 Forholdet til andre livsoppholdsytelser

Aktivitetspenger er ment å dekke medlemmenes utgifter til livsopphold. Departementet foreslår derfor at medlemmer som mottar aktivitetspenger i hovedsak ikke skal kunne motta andre livsoppholdsytelser samtidig som de mottar ytelsen i forsøket. Vilkåret er både et inngangsvilkår og et løpende vilkår for å motta aktivitetspenger.

Utdanningsstøtte fra Lånekassen er å anse som en ytelse til livsopphold. Unge som mottar utdanningsstøtte vil følgelig ikke ha rett til å motta aktivitetspenger for unge.

Dersom vilkårene for økonomisk sosialhjelp er oppfylt, kan medlemmene få dette samtidig som de mottar aktivitetspenger.

Et medlem som allerede mottar sykepenger fra trygden etter [folketrygdloven kapittel 8](#) på tidspunktet vedkommende setter fram krav om aktivitetspenger, skal først benytte retten til sykepenger fullt ut. Det innebærer at aktivitetspenger først kan innvilges fra tidspunktet hvor sykepengeretten er brukt opp.

Departementet foreslår videre at vedtak om aktivitetspenger ikke skal opphøre selv om et medlem som allerede mottar aktivitetspenger starter å motta sykepenger eller stønad ved barns og andre nærståendes sykdom etter [folketrygdloven kapittel 9](#) underveis i stønadsperioden. Bakgrunnen er at departementet mener det er hensiktsmessig at medlemmer får dekket det fulle inntektstapet sitt dersom de i en kort periode grunnet sykdom må være borte fra arbeid som de gjennomfører mens de mottar aktivitetspenger og oppfølging fra Nav-kontoret. Dersom et medlem mottar sykepenger eller stønad ved barns og andre nærståendes sykdom, vil aktivitetspenger reduseres med 66 prosent, tilsvarende som om medlemmet kombinerer aktivitetspenger med inntektsgivende arbeid, se punkt 3.4.4.

3.2.8 Særlig om forholdet til kvalifiseringsprogrammet

Under gjennomføring av forsøket med aktivitetspenger er det et mål at ytelsen er det mest nærliggende alternativet for inntektssikring for unge som trenger arbeidsrettet bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen. Som nevnt under punkt 3.1, er ytelsen etter en forsøksperiode ment å kunne erstatte andre ordninger for unge, herunder kvalifiseringsprogrammet.

Kvalifiseringsprogrammet gjelder for personer mellom 18 og 67 år med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven, jf. [sosialtjenesteloven \(lov 18. desember 2009 nr. 131\) § 29](#). Etter loven er det en forutsetning for rett til kvalifiseringsprogram «at søkeren har gjennomgått en arbeidsevnevurdering og at tett og koordinert bistand gjennom deltakelse i programmet vurderes som hensiktsmessig og nødvendig for å styrke vedkommendes mulighet for deltakelse i arbeidslivet». Videre er rett til kvalifiseringsprogram betinget av at personen har «ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven». I lovens rundskriv gis det anvisning om at dette skal praktiseres slik at kvalifiseringsprogrammet ikke kan innvilges hvis søkeren har rett til ytelser etter folketrygdloven.

Ettersom det er et inngangsvilkår for rett til aktivitetspenger at den unge har behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen for å skaffe eller beholde arbeid, vil personer i aldersgruppen 18 til 30 år i Trondheim som oppfyller vilkårene for kvalifiseringsprogram, i mange tilfeller også kvalifisere for å motta aktivitetspenger.³ Ettersom aktivitetspenger vil utgjøre en ytelse etter folketrygden, kan dette medføre at personer som i utgangspunktet har rett til begge ordninger ikke kan velge kvalifiseringsprogrammet. For å sikre at deltakere i forsøket som ellers ville kunne fått tildelt kvalifiseringsprogram ikke

³ Enkelte vil ikke kvalifisere til begge ordninger, blant annet grunnet manglende oppfyllelse av de foreslåtte medlemskapsvilkårene for rett til aktivitetspenger for unge.

stilles dårligere enn om de ikke var omfattet av forsøket, må disse personene få tilsvarende tett og koordinert oppfølging som om de gjennomførte kvalifiseringsprogram.

3.3 Arbeids- og velferdsforvaltningens oppfølging av mottakere av aktivitetspenger

Ungdomsgarantien i Arbeids- og velferdsetaten er regulert i kapittel 4 i [forskrift om oppfølgingstiltak i Arbeids- og velferdsetatens egenregi](#). Av forskriften [§ 4-1](#) følger det at «[u]ngdomsgarantien gjelder for personer fra fylte 16 år og fram til fylte 30 år som har fått fastslått at de har et behov for bistand fra Arbeids- og velferdsetaten for å komme i ordinært arbeid». Den foreslåtte målgruppen for aktivitetspenger er omfattet av ungdomsgarantien, hvilket gir målgruppen rett til individuelt tilpasset oppfølging. Garantien skal inntre innen åtte uker etter at den unge er registrert hos Arbeids- og velferdsetaten, jf. forskriften [§ 4-4](#).

Utover forpliktelsene om oppfølging som følger av ungdomsgarantien, foreslår departementet at det skal fastsettes jevnlig oppfølgingspunkter i perioden med aktivitetspenger. På oppfølgingstidspunktene skal framdriften mot målet om å komme i arbeid vurderes, samt at det skal vurderes om vilkårene for aktivitetspenger fortsatt er oppfylt. Det foreslås at det skal være et krav om oppfølging minst hver sjettede måned.

Et av premissene som ligger til grunn for forsøket med aktivitetspenger for unge er at enkle inngangsvilkår og fravær av krav til nedsatt helse vil skape mindre byråkrati og frigi tid til tidligere og tettere oppfølging. Det antas følgelig at de fleste mottakerne av aktivitetspenger vil motta langt hyppigere oppfølging enn kravene som foreslås fastsatt i forskriften her.

3.4 Utforming av ytelsen aktivitetspenger for unge

3.4.1 Grunnlaget for beregning av ytelsen og ytelsens størrelse

Som beskrevet under punkt 3.1 er formålet med forsøket med aktivitetspenger for unge å undersøke om samvirkningen mellom en enklere ytelse og individuelt tilpasset oppfølging med fokus på styrker og muligheter kan bidra til at flere unge kommer i arbeid. Ytelsen skal ha enkle inngangsvilkår og bidra til å hindre medikalisering. Utformingen av ytelsen i forsøket er slik sett en sentral del av forslaget.

Departementet foreslår regler for fastsetting av beregningsgrunnlag og beregning av ytelse som i all hovedsak er sammenfallende med beregningsreglene for arbeidsavklaringspenger.

Det foreslås at grunnlaget for beregningen av ytelsen fastsettes ut fra medlemmets pensjonsgivende inntekt i det siste kalenderåret før virkningstidspunktet for ytelsen. Grunnlaget for beregningen skal likevel fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste kalenderårene før samme tidspunkt dersom dette gir et høyere grunnlag. Tidspunktet som skal benyttes som utgangspunkt for beregning av

grunnlaget for ytelsen, foreslås satt til datoen ytelsen innvilges fra. Denne datoen utgjør virkningstidspunktet for ytelsen. Det er grunnbeløpet på virkningstidspunktet som anvendes. Pensjonsgivende inntekt over seks ganger gjennomsnittlig grunnbeløp i et kalenderår regnes ikke med i grunnlaget.

Ytelsen foreslås gitt med 66 prosent av grunnlaget. Dette innebærer eksempelvis at et medlem med en forutgående årsinntekt på 400 000 kroner, vil få en årlig bruttoytelse på 264 000 kroner.

Målgruppen for aktivitetspenger er unge under 30 år, og mange vil ha liten eller ingen forutgående tilknytning til arbeidslivet. De aller fleste mottakerne av arbeidsavklaringspenger under 30 år mottar minsteytelsen på 2,041 G (2/3 av 2,041 G for personer under 25 år). Tall fra Arbeids- og velferdsetaten fra 2024 viser at omtrent 90 prosent av mottakerne av arbeidsavklaringspenger i gruppen 20 til 24 år mottok minsteytelsen. I aldersgruppen 25 til 29 år mottok i overkant av 75 prosent minsteytelsen. Nær alle mottakerne under 20 år mottok minsteytelsen. Ettersom en stor andel av målgruppen for aktivitetspenger er personer som ellers ville mottatt arbeidsavklaringspenger, kan dette tilsi at mange av de som er i målgruppen for aktivitetspenger vil ha lav eller ingen forutgående inntekt.

Departementet foreslår derfor at det gis en minstesats for ytelsen som settes lik satsene for kvalifiseringsstønad og minstesatsene for arbeidsavklaringspenger. Dette innebærer at årlig minste ytelse for deltakere som har fylt 25 år vil utgjøre 2,041 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Årlig minste ytelse for personer under 25 år vil utgjøre to tredjedeler av 2,041 G, altså omtrent 1,36 G.

Det foreslås at grunnlaget for ytelsen blir regulert i samsvar med senere endringer i grunnbeløpet.

Departementet foreslår at medlemmer som mottar ytelsen og som forsørger barn skal få et barnetillegg med en fast sats per barn for fem dager i uka. Satsen for barnetillegget skal følge satsen for barnetillegg til arbeidsavklaringspenger, slik denne er fastsatt i forskrift om arbeidsavklaringspenger § 8, og som per 1. januar 2026 utgjør 38 kroner per dag.

3.4.2 Utbetaling av aktivitetspenger

Departementet foreslår at aktivitetspenger skal utbetales etterskuddsvis hver måned. Det vil si at ytelsen for deltakelse i en gitt måned utbetales måneden etter. Årsaken til at ytelsen vil utbetales etterskuddsvis er at departementet ønsker at utbetalingene skal skje etter at Arbeids- og velferdsetaten har fått inntektsopplysninger fra a-ordningen. Ytelsen vil avkortes mot arbeidsinntekt, se punkt 3.4.4. Utbetaling etter at inntektsopplysningene er mottatt, vil sørge for at det sjelden er nødvendig å vurdere krav om tilbakebetaling etter [folketrygdloven § 22-15](#). Årsaken til at ytelsen vil utbetales månedlig, er at også lønn som hovedregel utbetales månedlig og at store faste utgifter som husleie og strømutfgifter vanligvis betales månedlig.

Selv om departementet foreslår at aktivitetspenger skal utbetales månedlig, foreslås det at ytelsen skal gis per dag. Dette henger blant annet sammen med at den enkeltes ytelse skal kunne innvilges med virkning fra datoen hvor vilkårene for ytelsen vurderes som oppfylte,

og ikke bare den første hver måned. Departementet foreslår at ytelsen skal utbetales for fem dager per uke. Ytelsen per dag beregnes slik at årlig ytelse fordeles på fem dager per uke ganget med 52 uker per år, slik at den årlige ytelsen deles på 260 for å beregne dagsats. Også sykepenger, stønad ved barns og andre nærståendes sykdom, svangerskaps-penger og foreldrepenger beregnes per dag selv om ytelsene utbetales per måned, se [folketrygdloven § 22-10 andre ledd](#). At ytelsen gis per dag, innebærer at den månedlige ytelsen vil variere noe avhengig av hvor mange dager det er i måneden.

For å få ytelsen, må medlemmet sette fram krav om denne. Det foreslås at krav om ytelsen må settes frem på den måten Arbeids- og velferdsetaten bestemmer.

3.4.3 Avkorting av aktivitetspenger

Inntektsgivende arbeid kan inngå som en del av aktiviteten til medlemmer som mottar aktivitetspenger. Medlemmer som har arbeidsinntekt mens de mottar ytelsen, vil i noen grad kunne forsørge seg selv gjennom denne inntekten. Departementet foreslår derfor at ytelsen, inkludert barnetillegg, skal avkortes mot arbeidsinntekt. Med arbeidsinntekt mener departementet inntekt etter [skatteloven §§ 5-10 til 5-15](#), som blant annet omfatter lønn, annen godtgjørelse vunnet ved arbeid og ytelser etter folketrygdloven kapitlene 8 og 9.

Departementet foreslår at aktivitetspenger reduseres med 66 prosent av arbeidsinntekten medlemmet har. Det innebærer at ytelsen reduseres med 66 øre per krone medlemmet har i arbeidsinntekt. Avkorting av ytelsen vil ikke føre til at vedtak om ytelsen i forsøket stanses. Et medlem kan altså fortsette på ordningen selv om ytelsen blir redusert til null på grunn av høy arbeidsinntekt.

Departementet foreslår videre at avkorting av aktivitetspenger skal skje basert på opplysninger om inntekt fra a-ordningen og medlemmets egenrapportering av inntekt. Årsaken til at medlemmet selv må rapportere om inntekt i tillegg til at Arbeids- og velferdsetaten får opplysninger fra a-ordningen, er at ikke alle opplysninger om arbeidsinntekt nødvendigvis er tilgjengelige gjennom a-ordningen. Videre må medlemmet kunne korrigere opplysninger fra a-ordningen dersom disse er feilaktige. Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan medlemmene skal rapportere om inntekten sin. Mottakere av ytelser som arbeidsavklaringspenger, dagpenger og tiltakspenger må sende meldekort hver fjortende dag for å få utbetalt ytelse, uavhengig av om mottaker har jobbet eller ei. Forslag til egenrapportering av inntekt for mottakere av aktivitetspenger innebærer slik en langt mindre omfattende egenrapportering enn for de nevnte ytelsene. Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan opplysningene skal gis.

Utbetalingen for en måned vil reduseres på bakgrunn av arbeidsinntekt for samme måned. Ettersom departementet foreslår at ytelsen skal utbetales etterskuddsvis hver måned, se punkt 3.4.3, vil inntekt i en gitt måned gi reduksjon i ytelsen som utbetales i løpet av måneden etter.

Etterskuddsvis utbetaling vil legge til rette for at det blir utbetalt korrekte beløp, noe som vil begrense omfanget av etterbetalinger eller tilbakebetalingskrav. I tilfeller hvor det

likevel skulle bli utbetalt for høy ytelse, vil Arbeids- og velferdsetaten kunne kreve at deltakeren betaler tilbake det overskytende, se folketrygdloven §§ [22-15](#) og [22-17 a](#).

3.4.4 Stønadsperiodens maksimale varighet

Deler av målgruppen for aktivitetspenger for unge står forholdsvis langt unna arbeidslivet. For å muliggjøre en stabil tilknytning til ordinært arbeid eller ordinær utdanning, er det behov for tilstrekkelig med tid for medlemmet til å kvalifisere seg. Prosessen med arbeidsrettet oppfølging bør kunne romme både arbeidsrettede tiltak og medisinsk behandling. Departementet foreslår av den grunn at aktivitetspenger skal kunne gis i inntil fire år, og at ytelsen kan gis for inntil 52 uker om gangen. Ved at stønadsperioden settes til fire år vil aktivitetspenger for unge være et reelt alternativ til arbeidsavklaringspenger. Varigheten løper i inntil fire år fra dagen medlemmet starter å motta ytelsen.

Det foreslås samtidig at det skal være tydelige stoppunkt i ordningen og oppfølgingen, og at det jevnlig skal vurderes om mottakeren fortsatt har behov for bistand og ellers oppfyller vilkårene for å få ytelsen. Varigheten av et vedtak om aktivitetspenger skal fra starten av stønadsperioden vurderes ut fra medlemmets individuelle situasjon, og deretter vurderes underveis. Varigheten av den enkelte stønadsperiode skal tilpasses medlemmets behov og forutsetninger. Samtidig er det viktig å komme raskt i gang med oppfølgingsarbeidet, og at kvalifiseringsprosessen ikke tar mer tid enn hva som er nødvendig og hensiktsmessig for å oppnå formålet med ordningen.

Et medlem skal få ytelsen kun mens vedkommende har behov for bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen, og det vil være en viktig oppgave for Nav-veilederen å avveie behovet for bistand og ytelse over tid, mot behovet for at det ikke gis stønad lenger enn nødvendig. Ingen mottakere vil automatisk få en stønadsperiode på fire år. Det skal også fattes vedtak om opphør av retten til aktivitetspenger selv om det gjenstår en periode av et vedtak, dersom mottakeren ikke lenger har behov for bistand. Erfaringene fra ordningen med arbeidsavklaringspenger, hvor varigheten av den enkeltes stønadsperiode også tilpasses vedkommendes behov, tilsier at det er langt flere med under tre års varighet enn over tre års varighet.⁴

Departementet foreslår videre at et medlem må sette fram nytt krav for å få innvilget aktivitetspenger på nytt etter en periode uten vedtak om ytelsen. Når perioden uten vedtak er 52 uker eller lenger, skal det fastsettes nytt beregningsgrunnlag for aktivitetspenger. Det foreslås at et medlem som får innvilget gjenopptak av ytelsen, skal tre inn i den tidligere stønadsperioden. For å få innvilget gjenopptak av ytelsen, må medlemmet sette fram krav om dette. Ettersom forsøket er tidsavgrenset, se punkt 6 nedenfor, vil avbrudd i stønadsperioden innebære at medlemmet ikke vil kunne få benyttet seg av en full tilgjengelig stønadsperiode på fire år.

Et av målene med forsøket med aktivitetspenger er å skaffe kunnskap om en ytelse med enkle, ikke-medisinske inngangsvilkår, i samvirkning med individuelt tilpasset oppfølging

⁴ [Tilbake til fortiden? Reverserte AAP regler - igjen lettere å forlenge | Arbeid og velferd](#)

og aktivitet, kan inkludere flere unge i arbeidslivet. Samtidig vil det naturlig være en andel av mottakerne av aktivitetspenger som etter å ha mottatt ytelsen en periode, får vurdert at de har helt eller delvis varig nedsatt arbeidsevne. I slike tilfeller kan medlemmet sette fram krav om uføretrygd, og samtidig sette fram krav om å motta arbeidsavklaringspenger under behandling av krav om uføretrygd etter [folketrygdloven § 11-18](#).

3.5 Tilleggsstønader

Ettersom deltakelse i arbeidsrettede tiltak vil kunne være et sentralt element for mottakere av aktivitetspenger, foreslår departementet at medlemmene gis rett til tilleggsstønader til dekning av konkrete angitte utgifter i forbindelse med tiltaksdeltakelse, på samme måte som personkretsen som i dag har rett til å få dekket slike utgifter etter [forskrift 2. juli 2015 nr. 867 om stønader til dekning av utgifter knyttet til å komme i eller å beholde arbeid \(tilleggsstønadsforskriften\) § 1 første ledd bokstav a](#). Det vil si at mottakere av aktivitetspenger kan få de samme tilleggsstønadene som personer med nedsatt arbeidsevne, uten at de trenger å ha nedsatt arbeidsevne. Dette innebærer at mottakere av aktivitetspenger vil kunne få tilleggsstønad til dekning av utgifter til

- daglige reiser i forbindelse med utredning eller gjennomføring av et arbeidsrettet tiltak, utgifter til hjemreiser under gjennomføring av et arbeidsrettet tiltak,
- nødvendige utgifter til flytting fra hjemstedet i forbindelse med et arbeidsrettet tiltak eller i forbindelse med arbeid etter at tiltaket er gjennomført,
- nødvendige utgifter til barnetilsyn i forbindelse med utredning eller gjennomføring av et arbeidsrettet tiltak, samt til
- nødvendige ekstrautgifter til bolig i forbindelse med utredning eller gjennomføring av et arbeidsrettet tiltak.

I tillegg vil mottakerne kunne få tilleggsstønad etter fast sats til dekning av utgifter til læremidler.

3.6 Opptjening av rett til foreldrepenger

Et vilkår for gjennomføring av forsøk med hjemmel i [folketrygdloven § 25-13](#) er at deltakelse i forsøk ikke må føre til at enkeltpersoner får innskrenket rettighetene sine. En stor andel av målgruppen for forsøket med aktivitetspenger er unge som ellers ville ha søkt om og kvalifisert for arbeidsavklaringspenger om de ikke var omfattet av forsøket. Regelverket for foreldrepenger likestiller mottak av arbeidsavklaringspenger, og også dagpenger, med yrkesaktivitet, slik at mottak av disse ytelsene gir opptjening av rett til foreldrepenger, jf. [folketrygdloven § 14-6 andre ledd](#).

For å sikre at deltakere i forsøket ikke stilles dårligere enn om de ikke var omfattet av forsøket, foreslår departementet at mottak av aktivitetspenger for unge skal likestilles med yrkesaktivitet og gi rett til opptjening av foreldrepenger. Det foreslås en tilsvarende bestemmelse for beregning av foreldrepenger opptjent på grunnlag av aktivitetspenger som hva som følger av bestemmelsen om beregning av foreldrepenger opptjent på

grunnlag av arbeidsavklaringspenger, samt av tilhørende retningslinjer for praktisering av bestemmelsen i [folketrygdloven § 14-7 andre ledd](#).

Foreldrepenger opptjent på grunnlag av aktivitetspenger skal ikke regnes med i opptjeningstiden for rett til sykepenger etter [folketrygdloven kapittel 8](#).

Departementet imøteser innspill fra høringsinstansene til spørsmålene om beregningsreglene for foreldrepenger etter mottak av aktivitetspenger og behovet for eventuelle overgangsregler. Det vil bli vurdert nærmere om det er behov for at det gis overgangsregler knyttet til opptjening av rett til foreldrepenger på grunnlag av aktivitetspenger. Det presiseres at denne vurderingen er knyttet til ytelsen som skal gis under gjennomføring av forsøket, og at det vil måtte bli gjort en ny vurdering av eventuell opptjening av rett til foreldrepenger dersom ytelsen innføres som en ordinær ytelse.

3.7 Skatt

Det foreslås at aktivitetspenger for unge skal skattlegges som lønn og regnes som pensjonsgivende inntekt. Finansdepartementet vil i Revidert nasjonalbudsjett 2026 fremme forslag om endringer i skatteloven §§ [5-42 bokstav a](#), [6-32 første ledd bokstav a](#) og [12-2 første ledd bokstav c](#), samt folketrygdloven [§ 23-3 andre ledd nr. 2 bokstav b](#). Når ytelsen er skattepliktig, vil den også være rapporteringspliktig etter [skatteforvaltningsloven § 7-2 første ledd bokstav b](#) og trekkpliktig etter [skattebetalingsloven § 5-6 første ledd bokstav b](#).

3.8 Innfasing av deltakere i forsøket

En forutsetning for en vellykket gjennomføring av forsøket med aktivitetspenger for unge er en gradvis innfasing av forsøket, gjennom at antall personer i forsøket trappes gradvis opp. Opptrappingen foreslås styrt gjennom at man i perioden 1. november 2026 til og med 30. april 2027 stiller som et vilkår for rett til aktivitetspenger at den unge i perioden fra og med 1. august 2026 til og med 31. oktober 2026 ikke har vært registrert som arbeidssøker hos Arbeids- og velferdsetaten, eller har fått fastslått å ha et behov for bistand fra etaten for å komme i arbeid.

4 EØS-rettslige vurderinger knyttet til forslaget

Forsøket med aktivitetspenger er et forsøk med en ny trygdeytelse. Reglene for forsøket må utformes slik at forsøket kan evalueres på en måte som gir best mulig læring om hvordan ytelsen fungerer. Det innebærer at visse grupper vil ha rett til ytelsen, mens andre sammenlignbare personer ikke vil ha rett til ytelsen. Reglene i forordning (EF) nr. 883/2004 (trygdeforordningen), som ikke tar høyde for behovet for slike regler, passer derfor ikke til å koordinere hvordan aktivitetspenger skal behandles i EØS-sammenheng. Det er ikke angitt i forordningen hvordan forsøksytelser skal koordineres. Departementet har heller ikke funnet praksis fra EU-domstolen eller EFTA-domstolen knyttet til dette. Aktivitetspenger skal i første omgang bare prøves ut i et forsøk, og vil ikke være en del av

det norske trygdesystemet. Departementet antar derfor at forsøket med aktivitetspenger faller utenfor virkeområdet til forordningen.

Forsøket må derimot utformes i tråd med hovedreglene om fri bevegelighet som er fastsatt i EØS-avtalen. EØS-avtalen artikkel 28 fastsetter at fri bevegelighet for arbeidstakere skal gjennomføres mellom EU-statene og EØS-/EFTA-statene. Dette innebærer at all forskjellsbehandling av arbeidstakere fra EU-statene og EØS-/EFTA-statene på grunnlag av statsborgerskap er forbudt med hensyn til sysselsetting, lønn og andre arbeidsvilkår. Artikkel 29 fastsetter at alle tidsrom som de enkelte nasjonale lovgivninger tillegger betydning for å oppnå og beholde retten til ytelser og for beregningen av dem, blir lagt sammen, og at ytelser som tilkommer personer bosatt på avtalepartenes territorium, blir utbetalt.

Reglene om aktivitetspenger tar ikke hensyn til søkerens statsborgerskap. Reglene innebærer altså ingen direkte forskjellsbehandling på grunnlag av statsborgerskap. Flere av reglene utgjør derimot restriksjoner på den frie bevegeligheten i EØS. Særlig gjelder dette § 2 i forskriften om forsøk med aktivitetspenger for unge, som fastsetter at det er et vilkår for aktivitetspenger at medlemmet er bosatt i Trondheim kommune. Denne restriksjonen rettfærdiggjøres av at kravet om at mottakerne er bosatt i Trondheim er en forutsetning for forsøket. Restriksjonen gjelder både for personer som bor i en annen kommune i Norge og personer som bor i et annet EØS-land. Forsøket er initiert av Nav-kontorene i Trondheim og det er disse kontorene som skal utvikle arbeidsmetodikken knyttet til å følge opp mottakerne av aktivitetspenger på en måte som gjør at mottakerne kan fokusere på styrkene og mulighetene sine på arbeidsmarkedet. Det er altså på disse kontorene effektene knyttet til frigjøring av tid til arbeidsrettet oppfølging vil testes. For å få oppfølging ved Nav-kontorene i Trondheim, må mottakerne være bosatt i Trondheim. Dette skyldes blant annet Nav-kontorenes organisering og at Nav-kontorene samarbeider med andre etater som gir tjenester til bosatte i kommunen. Forsøket skal evalueres ved at utfallene til personer i målgruppen bosatt i Trondheim, og som derfor kan få aktivitetspenger, sammenlignes med utfallene til personer i målgruppen i sammenlignbare kommuner. Restriksjonen på den frie bevegelsen kan derfor begrunnes med at den er nødvendig for gjennomføring av forsøket, og for å muliggjøre evaluering på en måte som gir kunnskap om hvordan en ytelse med enkle ikke-medisinske inngangsvilkår påvirker sysselsetting og andre utfall for målgruppen. Forsøket er en del av regjeringens arbeid med å få flere unge ut i arbeid, selv om de har helse relaterte eller andre utfordringer.

Videre stiller § 3 vilkår om forutgående medlemskap i folketrygden. Vilkåret vil praktiseres som vilkåret om forutgående medlemskap for rett til arbeidsavklaringspenger, slik at medlemstid i andre EØS-land kan medregnes for å fylle vilkåret om forutgående medlemskap. Det er uklart om aktivitetspenger som en forsøksytelse er en ytelse i EØS-rettslig forstand, og derfor uklart om EØS-avtalen artikkel 29 kommer til anvendelse. Sammenleggingen av medlemstid er uansett i tråd med reglene i artikkel 29.

§ 11 i forskriften fastsetter at grunnlaget for beregning av aktivitetspenger fastsettes ut fra medlemmets pensjonsgivende inntekt. For å unngå at personer med arbeidsperioder i andre medlemsstater kommer dårligere ut enn personer som har arbeidet i Norge forut for

perioden med aktivitetspenger, foreslår departementet at aktivitetspenger i slike tilfeller beregnes på samme måte som i [forskrift 13. desember 2017 nr. 2099 om beregning av arbeidsavklaringspenger etter EØS-avtalen](#).

5 Forholdet mellom aktivitetspenger for unge og ungdomsprogrammet

Ungdomsløftet er regjeringens satsing for å få flere unge som står utenfor arbeidslivet inn i arbeid. Som del av ungdomsløftet satt regjeringen i gang forsøk med ungdomsprogram og en tilhørende ungdomsyttelse fra august 2025, som er hjemlet i [forskrift om forsøk med ungdomsprogram og ungdomsprogramytelse](#). Forsøk med aktivitetspenger for unge er forslag til et annet forsøk under ungdomsløftet.

Målet med de to forsøkene er i stor grad sammenfallende. Begge forsøkene skal bidra til at unge kommer raskere i gang med arbeidsrettet oppfølging, blant annet ved at de får tilgang til inntektssikring uten et helserelatert inngangsvilkår. Likevel er forsøkene forskjellig innrettet. Målgruppen for aktivitetspenger er videre enn målgruppen for ungdomsprogrammet, særlig med tanke på at varigheten av de to ytelsene er ulike og at det i større grad er rom for å inkludere medisinsk behandling i aktivitetsplanen for unge som deltar i forsøket med aktivitetspenger. Videre er aktivitetspenger for unge ment å kunne erstatte andre ordninger som arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsprogrammet, tiltakspenger, dagpenger og delvis økonomisk sosialhjelp for unge i aldersgruppen 18–29 år som trenger bistand fra arbeids- og velferdsforvaltningen for å komme i arbeid, også for dem med mer omfattende bistandsbehov. Evalueringene av forsøket med ungdomsprogram og forsøket med aktivitetspenger for unge skal ses i sammenheng slik at hver satsing blir evaluert på sine premisser, samtidig som det legges til rette for læring og kunnskapsoverføring mellom satsingene.

6 Forsøkets varighet og evaluering

Departementet tar sikte på at forsøket skal starte mot slutten av 2026. Forsøket skal evalueres, og det skal kunne behandles personopplysninger for å evaluere forsøket. Basert på evalueringen, skal det senest innen fire år besluttes om forsøket skal videreføres.

Forsøkene med ungdomsprogrammet og aktivitetspenger for unge skal evalueres av Oslo Economics i samarbeid med Frischsenteret. Forsøket med aktivitetspenger for unge i Trondheim gjennomføres som en ikke-eksperimentell studie der effekter estimeres ved bruk av registerdata fra forsøkskontorene og fra kontrollgruppen bestående av et eller flere Nav-kontor med lignende kjennetegn som forsøkskontorene (brukersammensetning, arbeidsmarked o.l.). Forsøket i Trondheim vil være en pilot for nødvendig læring før en eventuell oppskalering. Dersom resultatene i denne piloten viser seg å være lovende, bør forsøket oppskaleres til å omfatte flere Nav-kontorer før en eventuell beslutning om å innføre aktivitetspenger for unge som en ny permanent, nasjonal ytelse. Ved en eventuell senere oppskalering vil det være hensiktsmessig at forsøket legges opp som et randomisert forsøk.

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forsøket vil på kort sikt gi merutgifter på offentlige budsjetter, som blant annet avhenger av hvor mange mottakere det vil bli av aktivitetspenger, og hvordan de fordeler seg med hensyn til hvilken ytelse de ellers ville hatt.

I statsbudsjettet for 2026 er det bevilget 17 mill. kroner til oppstart av forsøket i 2026, jf. Prop. 1 S (2026–2026) og Innst. 15 S (2025–2026). Dette innebærer at det er bevilget 10 mill. kroner over kap. 605, post 01 til en ny saksbehandlingsløsning for forsøket, samt 7 mill. kroner til anslåtte merutgifter til stønad for målgruppen. Regjeringen vil komme tilbake med en oppdatert vurdering av budsjettkonsekvensene i revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Trondheim kommune vil ha en innsparing som følge av forsøket. Det legges opp til at dette hensyntas gjennom et trekk i kommunens rammetilskudd.

Forslaget om at mottak av aktivitetspenger for unge skal likestilles med yrkesaktivitet og gi rett til opptjening av foreldrepenger, antas å ha små administrative og økonomiske konsekvenser.

Det vil gi store samfunnsøkonomiske gevinster dersom aktivitetspenger til unge bidrar til at flere kommer i arbeid. Arbeids- og velferdsdirektoratet beregnet i 2021 at den samfunnsøkonomiske gevinsten av at en mottaker av arbeidsavklaringspenger i alderen 20–29 år kommer i arbeid fremfor å motta uføretrygd, i gjennomsnitt kan bli inntil 6,4 millioner kroner per person over livsløpet.⁵ Dersom 1 000 unge kommer i arbeid i stedet for å bli stående varig utenfor, kan gevinsten dermed utgjøre 6,4 milliarder kroner. Reduserte utgifter til uføretrygd og økte skatteinntekter vil i så fall samtidig gi en betydelig styrking av offentlige budsjetter.

⁵ [Mulig samfunnsgevinst av arbeid fremfor uføretrygd - nav.no](https://www.nav.no)

Forskrift om forsøk med aktivitetspenger for unge (forsøket Et enklere Nav)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med forsøket er å prøve ut om samvirkningen mellom ytelsen aktivitetspenger, individuelt tilpasset oppfølging, jf. [forskrift om oppfølgingstiltak i Arbeids- og velferdsetatens egenregi § 4-2](#), og fokus på styrker og muligheter kan bidra til at flere unge kommer i arbeid.

Forsøket skal evalueres.

Kapittel 2 Vilkår for ytelsen

§ 2 Geografisk virkeområde

Forsøket gjennomføres ved Nav-kontorene i Trondheim kommune.

Det er et vilkår for rett til aktivitetspenger at medlemmet er bosatt i Trondheim kommune.

§ 3 Forutgående medlemskap

Det er et vilkår for rett til aktivitetspenger at medlemmet i minst fem år umiddelbart før virkningstidspunktet for ytelsen, har vært medlem i folketrygden. Ved vurderingen av om vilkåret er oppfylt, ses det bort fra perioder med tjeneste i internasjonale organisasjoner eller organer som staten Norge er medlem av, yter økonomisk bidrag til eller har ansvar for å bidra til bemanningen av.

Vilkåret om fem års forutgående medlemskap i første ledd gjelder likevel ikke dersom

- a. hen var medlem i trygden på virkningstidspunktet for ytelsen, og etter fylte 16 år har perioder med medlemskap som minst tilsvarer perioder uten medlemskap, eller
- b. hen etter fylte 16 år har vært medlem i trygden med unntak av maksimum fem år.

§ 4 Forholdet til andre ytelser

Aktivitetspenger gis ikke til medlemmer som mottar andre livsoppholdsytelser, med unntak av økonomisk stønad etter [sosialtjenesteloven § 18](#) og [§ 19](#), sykepenger etter folketrygdloven kapittel 8 og stønad ved barns og andre nærstående sykdom etter folketrygdloven kapittel 9. Mottak av sykepenger og stønad ved barns og andre nærstående sykdom vil føre til reduksjon av aktivitetspenger, se § 14.

Et medlem som allerede mottar sykepenger fra trygden på tidspunktet hen setter fram krav om aktivitetspenger, skal først benytte retten til sykepenger fullt ut.

§ 5 Alder

Det er et vilkår for rett til aktivitetspenger at medlemmet har fylt 18 år og ikke har fylt 30 år.

§ 6 *Behov for bistand*

Det er et vilkår for rett til aktivitetspenger at medlemmet har fått fastslått et behov for bistand fra Arbeids- og velferdsforvaltningen for å skaffe eller beholde arbeid. Retten til aktivitetspenger opphører dersom medlemmet ikke lenger har behov slik bistand.

§ 7 *Aktivitetspenger ved gjennomføring av høyere utdanning*

For å motta aktivitetspenger under gjennomføring av høyere utdanning må opplæringen gjennomføres som et arbeidsmarkedstiltak, jf. [tiltaksforskriften § 7-2 bokstav f](#).

§ 8 *Medlemmets medvirknings- og aktivitetsplikt og konsekvenser av fravær*

Det er et vilkår for rett til aktivitetspenger at medlemmet bidrar aktivt i prosessen med å komme i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

Aktivitetskravene fastsettes i samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og medlemmet gjennom utarbeidelse av aktivitetsplanen, jf. [Nav-loven § 14 a tredje ledd](#). Kravene til aktivitet tilpasses medlemmets funksjonsnivå, og skal være nødvendige og hensiktsmessige for at medlemmet skal komme i arbeid eller utdanning.

Dersom Arbeids- og velferdsetaten vurderer at det ikke oppnås tilstrekkelig framdrift fordi medlemmet ikke er tilgjengelig for oppfølging eller aktivitet, skal Arbeids- og velferdsetaten vurdere om retten til aktivitetspenger skal opphøre.

Retten til aktivitetspenger opphører dersom medlemmet selv uten rimelig grunn ikke skaffer seg arbeid i stønadsperioden.

Fravær fra planlagte aktiviteter kan føre til at retten til aktivitetspenger opphører. Arbeids- og velferdsetaten kan kreve at grunnene dokumenteres, eller at det fremlegges legeerklæring eller erklæring fra en annen sakkyndig som Arbeids- og velferdsetaten godkjenner.

Ved gjentatt fravær skal Arbeids- og velferdsetaten vurdere om retten til aktivitetspenger skal opphøre.

Kapittel 3 *Oppfølging*

§ 9 *Oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten*

Det skal fastsettes jevnlige oppfølgingspunkter hvor det skal vurderes om framdriften mot målet om å komme i arbeid og om vilkårene for aktivitetspenger fortsatt er oppfylt.

Det skal fastsettes et oppfølgingstidspunkt minimum hver sjette måned.

Kapittel 4 *Ytelse*

§ 10 *Varighet*

Aktivitetspenger kan gis for inntil 52 uker om gangen.

Aktivitetspenger kan gis i til sammen inntil fire år.

Etter perioder uten vedtak om aktivitetspenger, må medlemmet sette fram nytt krav for å få innvilget aktivitetspenger på nytt. Når perioden uten vedtak er 52 uker eller lenger, skal det fastsettes nytt beregningsgrunnlag for aktivitetspenger, se § 11.

§ 11 *Grunnlaget for beregning av aktivitetspenger*

Grunnlaget for beregningen av aktivitetspenger fastsettes ut fra medlemmets pensjonsgivende inntekt, se [folketrygdloven § 3-15](#), i det siste ferdiglignede kalenderåret før virkningstidspunktet for ytelsen. Grunnlaget for beregningen skal likevel fastsettes ut fra gjennomsnittet av den pensjonsgivende inntekten i de tre siste ferdiglignede kalenderårene før samme tidspunkt dersom dette gir et høyere grunnlag. Den pensjonsgivende inntekten skal reguleres i samsvar med endringer i grunnbeløpet fram til virkningstidspunktet.

Pensjonsgivende inntekt over seks ganger gjennomsnittlig grunnbeløp i et kalenderår regnes ikke med i grunnlaget.

Ytelsen reguleres i samsvar med senere endringer i grunnbeløpet.

§ 12 *Ytelsens størrelse og vilkår om barnetillegg*

Aktivitetspenger gis med 66 prosent av grunnlaget, se § 11. Minste årlige ytelse er 2,041 ganger grunnbeløpet. For medlem under 25 år er minste årlige ytelse 2/3 av 2,041 ganger grunnbeløpet.

Aktivitetspenger gis for fem dager per uke. Dagsatsen er den årlige ytelsen delt på 260.

Til et medlem som forsørger barn, se [folketrygdloven § 1-6](#), ytes det et barnetillegg for hvert barn for fem dager i uken. Barnetillegget utmåles som barnetillegget til arbeidsavklaringspenger, jf. [forskrift om arbeidsavklaringspenger § 8](#). Dersom begge foreldrene mottar aktivitetspenger, kan begge få barnetillegg.

§ 13 *Utbetaling av ytelsen*

Aktivitetspenger utbetales etterskuddsvis hver måned.

§ 14 *Reduksjon av ytelsen på grunn av inntekt*

Aktivitetspenger medregnet barnetillegg, reduseres med 66 prosent av medlemmets arbeidsinntekt, se [skatteloven §§ 5-10 til 5-15](#).

Reduksjon av aktivitetspenger skjer basert på inntektsopplysninger fra arbeidsgiver, se [a-opplysningsloven](#), og medlemmets egenrapportering av inntekt. Arbeids- og velferdsetaten bestemmer hvordan egenrapportering skal skje.

Utbetalingen for en måned reduseres på bakgrunn av inntekt for samme måned.

§ 15 *Tilleggsstønader*

Medlemmer som mottar aktivitetspenger og som gjennomfører et arbeidsrettet tiltak kan gis tilleggsstønader etter [tilleggsstønadsforskriften](#) på tilsvarende vilkår som personer som har rett til tilleggsstønader etter [tilleggsstønadsforskriften § 1 første ledd bokstav a](#).

§ 16 *Opptjening av rett til foreldrepenger*

Medlemmer som mottar aktivitetspenger, opptjener seg rett til foreldrepenger etter [folketrygdloven kapittel 14](#).

Til et medlem som mottar aktivitetspenger når stønadsperioden for foreldrepenger starter, skal utbetalte aktivitetspenger inkludert barnetillegg regnes med i foreldrepengegrunnlaget.

Foreldrepenger opptjent på grunnlag av aktivitetspenger regnes ikke med i opptjeningstiden for rett til sykepenger etter [folketrygdloven kapittel 8](#).

Kapittel 5 Avsluttende bestemmelser

§ 17 Behandling av personopplysninger

Det kan behandles personopplysninger for å evaluere forsøket.

§ 18 Kriterier for innfasing av deltakere i forsøket i perioden fra og med 1. november 2026 til og med 30. april 2027

I perioden fra og med 1. november 2026 til og med 30. april 2027 er det et vilkår for å motta aktivitetspenger at medlemmet i perioden fra og med 1. august 2026 til og med 31. oktober 2026 ikke har vært registrert som arbeidssøker, jf. [arbeidsmarkedsloven § 10](#), eller har fått fastslått et behov for bistand fra Arbeids- og velferdsforvaltningen for å komme i arbeid, jf. [Nav-loven § 14 a](#).